

YHDENVERTAISUUS- SUUNNITELMA

Sisällys

1.	Mistä puhutaan ja miksi?	1
2.	Mitä termeillä tarkoitetaan?	2
3.	Kuinka yhdenvertaisuussuunnitelma on laadittu?	4
4.	Syrjimättömyyden ja rasismien vastaiset periaatteet	5
5.	Yhdenvertaisuutta edistävät toimenpiteet Suomen Tanssiurheiluliitossa	5
5.1	Jäsenistön, tanssilajien ja kaikkien toimijoiden yhdenvertaisuus	5
5.2	Alueellinen yhdenvertaisuus	5
5.3	Etninen ja kulttuurinen yhdenvertaisuus	6
5.4	Kielellinen yhdenvertaisuus	6
5.5	Koulutuksellinen yhdenvertaisuus	6
5.6	Ikään ja kehitystasoon liittyvä yhdenvertaisuus	7
5.7	Kykyyen ja lahjakkuuteen liittyvä yhdenvertaisuus	7
5.8	Terveysteen ja toimintakykyyn liittyvä yhdenvertaisuus, esteettömyys ja saavutettavuus	8
5.9	Sukupuolten ja sukupuoli-identiteettien yhdenvertaisuus	9
5.10	Seksuaalinen yhdenvertaisuus	9
5.11	Mielipiteisiin ja vakaumukseen liittyvä yhdenvertaisuus	9
5.12	Uskontoon liittyvä yhdenvertaisuus	10
5.13	Taloudellinen yhdenvertaisuus	10
5.14	Yhdenvertaisuus työyhteisössä	11
6.	Lopuksi	12
	Lähteet ja lisätietoa	13

1. Mistä puhutaan ja miksi?

Suomen Tanssiurheiluliiton tarkoituksena on voittoa tavoittelematta edistää ja ylläpitää aatteellista tanssiurheilua ja -liikuntaa sekä olla niiden Suomessa toimivien yhteisöjen keskusjärjestönä ja yhdyssiteenä, jotka liiton sääntöjen edellyttämin tavoin edistävät tanssiurheilua ja -liikuntaa Suomessa. Liikunnan ja urheilun kansalaistoiminta on oletusarvoisesti kaikille avointa.

Liittoa sitoo yhdistyslaki, liiton omat säännöt, eri ihmisoikeuksiin liittyvät lait ja vuosittain liittokokouksessa hyväksyttävä toimintasuunnitelma ja talousarvio. Lainsäädäntö velvoittaa liittoa edistämään yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa toiminnassaan. Suomen Tanssiurheiluliitto on Suomen Olympiakomitean kumppanuusjäsen, joten liittoa sitoo edellä mainittujen lakien lisäksi myös Suomen Olympiakomitea ry:n säännöt ja määräykset.

Yhdenvertaisuudesta ja syrjimättömyydestä säädetään Suomen perustuslaissa, yhdenvertaisuuslaissa ja rikoslaissa sekä eri elämänalueita koskevassa lainsäädännössä. Yhdenvertaisuuslaki astui voimaan 2015. Syrjintä on kielletty kaikessa yksityisessä ja julkisessa toiminnassa. Työnantajan velvollisuus edistää yhdenvertaisuutta koskee kaikkia järjestöjä. Yhdenvertaisuuden edistäminen koskee kaikkia syrjintäperusteita. (Yhdenvertaisuuslaki.)

Tasa-arvolaisissa säädetään sukupuolten tasa-arvon edistämisestä ja sukupuoleen perustuvan syrjinnän kiellosta. Uudistetussa tasa-arvolaisissa sukupuoleen perustuvan syrjinnän kiellot laajennettiin koskemaan sukupuoli-identiteettiä tai sukupuolen ilmaisuun perustuvaa syrjintää. Laki velvoittaa viranomaisia, koulutuksen järjestäjiä ja työnantajia myös ennaltaehkäisemään tätä syrjintää. (Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta.)

Liikuntalaki astui voimaan 2015. Laissa on vaatimus yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämisestä. Lain mukaan järjestöjen valtionavustuksen määrää harkittaessa otetaan huomioon se, miten järjestö edistää yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa. Liikunta- ja urheilujärjestöjen yhdenvertaisuussuunnitelma tulee ulottaa sekä työyhteisöön että järjestön toimintaan. (Liikuntalaki.)

YK:n vammaisia ihmisiä koskeva yleissopimuksessa (artikla 30), joka astui voimaan vuonna 2006, määrittää vammaisille ihmisille samat oikeudet kuin muillekin ihmisille. Yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista ratifioitiin Suomessa vasta vuonna 2016 (27/2016). Vammaisyleissopimuksen johtava periaate on syrjinnän kieltä. Sopimuksella luodaan valtiolle velvollisuuksia vammaisten henkilöiden yhdenvertaisuuden tilan seuraamiseksi ja toteutumiseksi. Artikla 30 tavoittelee vammaisten henkilöiden yhdenvertaisuutta virkistys-, vapaa-ajan ja urheilutoiminnassa. Perinteisen erityisryhmille suunnatun toiminnan lisäksi siinä painotetaan valtavirtaistamista. Tämä nk. inklusion

kaksoisstrategia sisältää ajatuksen vapaudesta valita missä, mitä, milloin ja kenen kanssa liikkuu tai harrastaa.

Yhdenvertaisuuden edistäminen Suomen Tanssiurheiluliitossa on tärkeää:

- jotta edustaisimme niitä, joita sääntöjen mukaan edustavamme
- jotta saisimme uusia ihmisiä mukaan
- jotta järjestöimme toimisi hyvin ja eettisesti oikein
- jotta järjestöimme imago ja talous lepäisivät vakaalla arvopohjalla
- jotta kaikki voisivat olla ylpeitä järjestöstään

Yhdenvertaisuussuunnittelu tukee hyvää hallintoa sekä henkilöstön ja palveluiden kehittämistä. Yhdenvertaisuussuunnittelulla lisätään organisaation kykyä tunnistaa ja kehittää oman toiminnan yhdenvertaisuutta. Yhdenvertaisuussuunnitelman mukaisella toiminnalla edistetään kaikkien toiminnassa mukana olevien henkilöiden eli palveluiden käyttäjien, työntekijöiden ja työnhakijoiden yhdenvertaisuutta.

Yhdenvertaisuussuunnitelmassa kuvataan, miten edistetään yhdenvertaisuutta ja miten puututaan syrjintään. Yhdenvertaisuussuunnittelun tavoitteena on:

- syrjinnän tunnistaminen
- toiminnan ja käytäntöjen arviointi ja
- edistävien toimenpiteiden toteuttaminen ja osallisuuden lisääminen

2. Mitä termeillä tarkoitetaan?

Yhdenvertaisuudella tarkoitetaan sitä, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta heidän sukupuolestaan, iästään, etnisestä tai kansallisesta alkuperästään, kansalaisuudestaan, kielestään, uskonnostaan ja vakaumuksestaan, mielipiteestään, vammastaan, terveydentilastaan, seksuaalisesta suuntautumisestaan tai muusta henkilöön liittyvästä syystä. Perusoikeudet kuuluvat kaikille. Suomen perustuslaissa yhdenvertaisuuden periaate viittaa sekä syrjinnän kieltoon että ihmisten yhdenvertaisuuteen lain edessä. Yhdenvertaisuuslaki, rikoslaki, tasa-arvolaki ja työläinsäädäntö tarkentavat syrjinnän kieltoa eri elämänalueilla. (Sisäasianministeriö 2010.)

Syrjintä on ihmisten eriarvoista kohtelua sillä perusteella, että he kuuluvat tiettyyn ryhmään. Syrjintää voi olla yksittäinen teko tai se voi olla seurausta epäoikeudenmukaisuutta tuottavista käytännöistä tai säännöistä. **Välillisenä syrjintänä** pidetään sitä, että näennäisen neutraali kohtelu tai käytäntö johtaa syrjiviin lopputuloksiin. (Yhdenvertaisuuslaki.)

Seksuaalinen ja sukupuoleen perustuva häirintä määritellään yhdenvertaisuussuunnitelmassa tasa-arvolain mukaisesti. Tasa-arvolain mukaan **seksuaalisella häirinnällä** tarkoitetaan "sanallista, sanatonta tai fyysistä, luonteeltaan seksuaalista ei-toivottua käytöstä, jolla tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti loukataan henkilön henkistä tai fyysistä koskemattomuutta erityisesti luomalla uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä tai ahdistava ilmapiiri" (Laki 1986/609). Seksuaalinen häirintä on tasa-arvolain mukaan **syrijintää**. Fyysinen seksuaalinen ahdistelu, raiskaus tai sen yritys ovat rikoslain nojalla rangaistavia tekoja (Laki 1889/39).

Tasa-arvolain mukaan **sukupuoleen perustuva häirintä** ei ole luonteeltaan seksuaalista, vaan se liittyy sukupuoleen, sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun, jolla tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti loukataan henkilön henkistä tai fyysistä koskemattomuutta ja jolla luodaan uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä tai ahdistava ilmapiiri (1986/609). Sukupuoleen perustuva häirintä on tasa-arvolain mukaan **syrijintää**.

Perustuslaki kieltää ihmisten asettamisen erilaiseen asemaan ilman hyväksyttävää perustetta. **Muodollisen yhdenvertaisuuden** toteutuminen tarkoittaa sitä, että samanlaisessa tapauksessa ihmisiä tulee kohdella samalla tavoin. Tasapuolinen kohtelu on tärkeä hallinnon oikeusperiaate. Myös työsopimuslaki velvoittaa työnantajia kohtelemaan kaikkia työntekijöitään tasapuolisesti. (Sisäasiainministeriö 2010.)

Samankaltainen kohtelu ei aina kuitenkaan takaa yhdenvertaisuuden toteutumista, sillä ihmisten lähtökohdat ja mahdollisuudet ovat erilaiset. **Tosiasiallinen yhdenvertaisuuden** toteuttaminen edellyttää yhteiskunnassa esiintyvän syrjintään perustuvan eriarvoisuuden aktiivista poistamista. Yhdenvertaisuuden aktiivinen edistäminen voi merkitä poikkeamista samanlaisen kohtelun periaatteesta, jotta heikommassa asemassa olevien ryhmien tosiasiallinen yhdenvertaisuus toteutuisi. Tosiasiallisen yhdenvertaisuuden edistäminen edellyttää myös välilliseen syrjintään puuttumista. (Sisäasiainministeriö 2010.)

Positiivinen erityiskohtelu tarkoittaa tietyn syrjinnälle alttiin ryhmän asemaa ja olosuhteita parantavia erityistoimenpiteitä, jotka tähtäävät tosiasiallisen yhdenvertaisuuden turvaamiseen eivätkä asteeltaan muodostu toisia syrjiviksi. Yhdenvertaisuuslain mukaan positiivisen erityiskohtelun on oltava pyrinten tavoitteen kannalta oikeasuhteista. Suppeassa tarkastelussa positiivisella erityiskohtelulla tarkoitetaan määräaikaiseksi suunniteltuja rekrytointiin, uralla etenemiseen ja oppilasvalintoihin liittyviä toimenpiteitä, joilla lisätään aliedustettujen ryhmien osuutta työpaikoilla, eri henkilöstöryhmissä ja oppilaitoksissa. Laajemmassa tarkastelussa positiivisella erityiskohtelulla tarkoitetaan toimenpiteitä, joilla tuetaan eri ryhmien tosiasiallista yhdenvertaisuutta ja osallistumismahdollisuuksia eri elämänalueilla; mm. tulkkauksen ja erikielisten tiedotusmateriaalien käyttö huonosti suomea puhuvien henkilöiden kanssa asioitaessa ovat esimerkkejä tällaisista toimenpiteistä. (Sisäasiainministeriö 2010.)

Kohtuullinen mukauttaminen tarkoittaa yksittäistapauksessa toteutettavia tarpeellisia ja asianmukaisia muutoksia ja järjestelyjä, joilla ei aiheuteta suhteetonta rasitetta esimerkiksi työnantajalle tai koulutuksen järjestäjälle, ja joilla varmistetaan mm. vammaisten henkilöiden mahdollisuus nauttia tai käyttää kaikkia ihmisoikeuksia ja perusvapauksia yhdenvertaisesti muiden kanssa. (Sisäasiainministeriö 2010.)

Esteettömyydellä tarkoitetaan rakennetun ympäristön toimivuutta sekä palveluiden ja viestinnän **saavutettavuutta** kaikkien käyttäjien kannalta. Fyysisen esteettömyyden lisäksi esteettömyys voi olla sosiaalista, taloudellista tai tiedonsaannin esteettömyyttä. (Sisäasiainministeriö 2012.)

Unesco määrittelee **suvaitsevaisuuden** seuraavasti: "Ihmisoikeuksien kunnioittamisen periaatteen mukaisesti suvaitsevaisuuden osoittaminen ei merkitse yhteiskunnallisen epäoikeudenmukaisuuden sietämistä eikä omasta vakaumuksesta luopumista eikä sen heikentämistä. Se merkitsee sitä, että ihminen saa vapaasti pitää kiinni vakaumuksestaan ja hyväksyy sen, että toiset pitävät kiinni omastaan." (Sisäministeriö 2014.)

Monimuotoisuudella tarkoitetaan ihmisten moninaisuutta ja moniarvoisuutta. Ihmiset ovat eri-ikäisiä ja edustavat jotain sukupuolta, jokaisella on etninen tai kansallinen alkuperänsä ja kielensä, uskontonsa tai vakaumuksensa, terveydentilansa ja seksuaalinen suuntautumisensa. Monimuotoisuus ilmenee myös eroina näkökulmissa, käsityksissä, osaamisessa, toiminnassa tai tarpeissa ja odotuksissa. (Sisäministeriö 2014.)

Normatiivisuus esimerkiksi tapahtumanjärjestämisessä tarkoittaa sitä, että kaikkien ajatellaan pystyvän osallistumaan samalla tavalla tapahtumaan. Järjestön toimintaa ohjaa helposti "normaaliuden periaate" tai valtaväestöolettaamus. Kuitenkin järjestöissä toimii toimintakyvyltään, henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan ja taustaltaan erilaisia ihmisiä. (Sisäasiainministeriö 2012.)

3. Kuinka yhdenvertaisuussuunnitelma on laadittu?

Alkuperäinen yhdenvertaisuussuunnitelma on laadittu vuonna 2015 ja se päivitettiin viimeksi 2020.

Tämä päivitys ottaa huomioon mm. sukupuolineutraliteetin mukaantulon myös vakio- ja latinalaistanssien kansallisiin kilpailusääntöihin sekä liiton kaikessa toiminnassa. Sukupuoliin liittyviä termejä on nykyaikaistettu. Syrjimättömyyden ja rasismien vastaiset periaatteet lisätty uutena kohtana. Lukuun 5. Toimenpiteet on lisätty kappale 1.1 Jäsenistön, tanssilajien ja kaikkien toimijoiden yhdenvertaisuus.

4. Syrjimättömyyden ja rasismin vastaiset periaatteet

Suomen Tanssiurheiluliitto sanoutuu irti kaikenlaisesta syrjinnästä ja rasismista. Syrjimättömyyden periaate sulkee pois suvaitsemattomuuden, perusteettoman eriarvoistamisen ja sellaiset maailmankatsomukset ja aatteet, jotka perustuvat vihamielisyyteen ihmisryhmiä kohtaan.

- tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja ihmisoikeuksien kunnioitus
- ei rasismia, seksismiä, vihapuhetta, loukkaavia ilmaisuja eikä häirintää
- älä oleta toisen sukupuolta, alkuperää, terveydentilaa tai muuta vastaavaa
- kunnioita rajoja

5. Yhdenvertaisuutta edistävät toimenpiteet Suomen Tanssiurheiluliitossa

Yhdenvertaisen tanssiurheilun ja -liikunnan toteuttamisessa Suomen Tanssiurheiluliitto ry tiedostaa ja toteuttaa tässä luvussa kuvattuja toimenpiteitä edistääkseen lajin yhdenvertaisuutta. Yhdenvertaisuussuunnitelmassa tarkastellaan sekä liittoa työyhteisönä että liiton varsinaista toimintaa.

5.1 Jäsenistön, tanssilajien ja kaikkien toimijoiden yhdenvertaisuus

Liiton säännöt ja toimintatavat on laadittu niin selkeiksi, että niiden noudattamisessa ei voida tehdä poikkeuksia ilman perusteluita. Säännöt, ohjeet ja sopimukset sitovat kaikkia niissä mainittuja liiton jäseniä jäsenten jäseniä, toimihenkilöitä, luottamushenkilöitä ja henkilöstöä yhdenvertaisesti ilman minkäänlaisia erivapauksia tai erityiskohtelua. Kaikkia liiton tanssilajeja edustetaan ja niiden toimintaa kehitetään yhdenvertaisesti.

5.2 Alueellinen yhdenvertaisuus

Tanssiurheilua harrastetaan lähes kaikkialla Suomessa sekä pienillä että suurilla paikkakunnilla. Toimenpiteitä tehdään seuratoimijoiden kanssa alueellisen tasa-arvon saavuttamiseksi mm. tekemällä kilpailujärjestelmään houkuttavia kannustimia, jotta myös syrjäseutujen kilpailut saadaan järjestettyä ja jotta syrjäseuduilta tulevilla tanssijoilla olisi mahdollisuus osallistua kilpailuun myös lähialueella.

Liiton hallinnossa on mukana henkilöitä eri puolilta Suomea. Liiton jäsenkokouksiin osallistuminen on mahdollistettu sähköisten kokousvälineiden avulla ilman matkustamista kokouspaikkakunnalle.

5.3 Etninen ja kulttuurinen yhdenvertaisuus

Tanssiurheilua ja -liikuntaa sen eri muodoissa on mahdollista harrastaa riippumatta etnisestä tai kulttuurisesta taustasta. Liiton toiminnassa on eri vähemmistöryhmien edustajia sekä liittotasolla että seuroissa, harrastajina, kilpailijoina että valmentajina. Liiton jäsenenä on myös jäsenseuroja, joiden kielenä on muu kuin suomi. Vilkas kansainvälinen kilpailutoiminta lisää tanssiurheilijoiden suvaitsevaisuutta muista maista olevia lajitovereita kohtaan. Tanssiurheilun kansainvälinen kieli englanti mahdollistaa kanssakäymisen jo peruskouluikäisten kohdalla.

5.4 Kielellinen yhdenvertaisuus

Suomen Tanssiurheiluliitto ry:n kieli on suomi, mutta palvelua on mahdollista saada myös ruotsiksi ja englanniksi. Ruotsinkielisten harrastajien osuus jäsenistöstämme on suhteellisen vähäinen ja vastaavasti venäjänkielisten osuus on kasvamassa.

Rekrytoinnissa kiinnitetään huomiota työnhakijoiden kielitaitoon, äidinkielen lisäksi ainakin englannin kielen hallinta on edellytys nimenomaan kansainvälisen kanssakäymisen käytännön takia.

5.5 Koulutuksellinen yhdenvertaisuus

Koulutukseen osallistuminen on yhdenvertaisesti avointa julkisesti ilmoitettujen kriteereiden täytyttyä. Koulutusten sisältö on tasalaatuista ja jokainen saman koulutuksen käynyt voi luottaa saaneensa samat tiedot ja eväät taitojen kehittämiseen. Eteneminen koulutuspolulla ja pätevyyksien saavuttaminen edellyttävät tiettyjen avoimesti ilmoitettujen osioiden suorittamista tai vastaavan osaamisen osoittamista ilman poikkeuksia.

Liiton valmentajakoulutusjärjestelmä lähtee liikkeelle lasten ja junioreiden ohjaamisesta ja valmentamisesta monipuolista liikuntaa painottaen. Koulutuksissa korostetaan lasten eri kehitysvaiheiden tuntemusta ja eri taitojen kehittämistä oikeaan aikaan. Taitoluokkajärjestelmä takaa sen, että lapset voivat harrastaa kilpailutoimintaa tasavertaisesti, sillä samanikäiset ja saman taitoiset lapset kisaavat keskenään. Taitoluokkajärjestelmä on myös koulutusjärjestelmän perusta, jonka mukaisesti koulutus aloitetaan aloittelijoiden taitotasolta ja jatkuu huippu-urheilijoiden valmentajien kouluttamiseen.

Työyhteisössä toimihenkilöitä ja liiton luottamushenkilöitä kannustetaan kouluttautumaan ja hankkimaan puuttuvaa osaamista vuosittain. Liiton hallinnossa käsitellään vuosittain ja päivitetään tarvittaessa liiton hyvän hallinnon dokumentit, joihin yhdenvertaisuussuunnitelma kuuluu keskeisenä osana.

Liiton koulutusjärjestelmä antaa myös tarvittavat tiedot antidoping-asioista sekä sukupuolisen ja seksuaalisen häirinnän havaitsemisesta liikunnassa ja urheilussa.

5.6 Ikään ja kehitystasoon liittyvä yhdenvertaisuus

Tanssiurheilun yhdenvertaisuus kilpaurheiluna perustuu taitoluokkajärjestelmään, joka takaa sen, että saman taitotason ja ikäsarjan omaavat parit kilpailevat keskenään. Tanssiurheilun ikäsarjat mahdollistavat kilpailemisen lapsista ikäihmisiin oman ikäisten ja saman taitotason omaavia pariensa kanssa. Tämä takaa onnistumisen elämyksiä jokaiselle. Disco-, street- ja performing arts -tansseissa ei ole erillisiä taitotasoja, vaan kilpailut ovat avoimet kunkin ikäsarjan tanssijoille.

Tanssiurheilussa tällä hetkellä eniten kasvava harrastajaryhmä on aikuistanssijat eli yli 30-vuotiaat tanssijat. Tanssiurheilun aloittaminen myös aikuisiässä on mahdollista ja lajissa pystyy saavuttamaan kilpailumenestystä omassa ikäsarjassaan, vaikka aloittaisikin aikuisena. Lajimme mahdollistaa siis koko perheen yhteisen harrastuksen, johon voivat osallistua ja osallistuvat myös vaarit ja mummit.

Liiton hallinnossa on mukana eri ikäryhmiin kuuluvia henkilöitä. Rekrytoinnissa huomioidaan kaikenikäiset hakijat yhdenvertaisesti. Liitossa kannustetaan nuorten ottamista mukaan sekä seurojen hallintoon että muuhun toimintaan. Tähtiseurojen kriteereihin kuuluukin se, että seuran hallituksessa tulee olla yksi nuorisojäsen tai yksi nuorten valitsema edustaja.

5.7 Kykyyn ja lahjakkuuteen liittyvä yhdenvertaisuus

Tanssiurheilun taitoluokkajärjestelmä vakio- ja latinalaistansseissa sekä rock'n'swing-tansseissa antaa hyvän lähtökohdan yhdenvertaisuudelle harrastajan kykyihin ja lahjakkuuteen nähden. Tämä takaa kaikille harrastajille onnistumisen elämyksiä harrastuksensa eri vaiheissa.

5.8 Terveyteen ja toimintakykyyn liittyvä yhdenvertaisuus, esteettömyys ja saavutettavuus

Terveyteen ja toimintakykyyn liittyvät asiat huomioidaan liiton tapahtumajärjestelyissä. Osallistujia pyydetään ilmoittamaan yksilölliset tarpeet. Tapahtuman toteuttamispaikan fyysinen ja sosiaalinen esteettömyys on keskeinen osa liiton tapahtumajärjestelyjä.

Tanssiurheiluseurat eri puolilla Suomea toimivat yhteistyössä paikallisten invalidijärjestöjen kanssa mahdollistaen täten tanssiliikunnan eri lajien harrastamisen myös vammaisille ja erityistä tukea vaativille. Liiton yhtenä jäsenjärjestönä Suomen Pyörätuolitanssiliitto tekee yhteistyötä pyörätuolitanssin valmentajakoulutuksessa ja kilpailutoiminnassa sekä huippu-urheilussa.

Tanssiurheiluliitto tekee Special Olympics -yhteistyötä Suomen Paralympiakomitean ja kansainvälisen kattojärjestön World DanceSport Federationin kanssa.

Liiton toimisto sijaitsee esteettömissä toimitiloissa Helsingissä. Henkilökohtaisten apuvälineiden käyttäminen on mahdollistettu mm. liiketunnistimilla toimivilla ovilla ja merkitsemällä hissit pistekirjoituksella. Myös seuroja kannustetaan luomaan esteettömän toimintaympäristön ja olosuhteet mm. liikunta- tai/ja aistiesteisille.

Sosiaalinen esteettömyys on ilmapiirikysymys. Sosiaalisen esteettömyyden toteutumisesta ovat vastuussa järjestön kaikki toimijat kaikilla järjestön tasoilla. Järjestön jäsenten, vapaaehtoisten ja työntekijöiden asenteet vaikuttavat suuresti siihen, miten sosiaalinen esteettömyys järjestön arjessa toteutuu. Syrjimättömän toiminnan säännöt kumpuavat liiton omista arvoista.

Viestinnän esteettömyyteen pyritään mahdollisimman selkeän ja helposti ymmärrettävän kielen käytöllä. Ulkoisen viestinnän kautta välitetään myönteistä viestiä liiton yhdenvertaisuudesta ja syrjimättömyydestä ja viestinnän kielessä huolehditaan, että ei tuoda esille oletuksia mm. viestin vastaanottajan seksuaalisesta suuntautumisesta, perhetaustasta, etnisyydestä, kansalaisuudesta, toimintakyvystä tai sukupuolesta. Kaikessa viestinnässä noudatetaan saavutettavuusvaatimuksia.

Suomen Tanssiurheiluliitto ry on sitoutunut digitaaliseen saatavuuteen. Vuonna 2020 astui voimaan laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta, jossa edellytetään, että julkisten verkkopalvelujen on oltava saavutettavia. (Laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta.) Sivuston www.dancesport.fi saavutettavuus arvioitiin 2020 ja havaitut ongelmat korjattiin.

Liiton hallinnon dokumentit, kuten eettiset säännöt, tanssiurheiluvalmentajan eettiset ohjeet, sosiaalisen median pelisäännöt, vastuullisuusohjelma, kurinpitosäännöt sekä muut hyvän hallinnon ja vastuullisuuden dokumentit ovat vapaasti ladattavissa liiton verkkosivuilta. Kiusaamisen vastaisen toiminnan huoneentaulut urheilijoille, opettajille, vanhemmille ja tanssiopettajille ovat liiton verkkosivuilta vapaasti ladattavissa, tulostettavissa ja laitettavaksi muistitauluiksi seinälle.

5.9 Sukupuolten ja sukupuoli-identiteettien yhdenvertaisuus

Sukupuolten moninaisuus tiedostetaan laajalti ja tanssiurheilun ja -liikunnan harrastaminen sopii kaikkien sukupuolten edustajille. Lajimme opettaa itsestään harrastajille hyviä käytöstapoja, kaikkien sukupuolten ja toisten kilpailijoiden arvostamista ja kunnioittamista.

Kaikkea tanssiurheilua ja -liikuntaa voi harrastaa parin kanssa sukupuolesta riippumatta, ja tämä on erittäin yleistä lasten ja junioreiden aloittavissa ryhmissä ja erilliskilpailuissa sekä paratanssissa. Liiton tanssilajeissa on myös ilman paria harrastettavia ja kilpailtavia tai suuremmalla ryhmällä harrastettavia ja kilpailtavia tansseja.

Tanssiurheilu on vakio- ja latinalaistanssien osalta pariurheilulaji, jossa kilpailevan parin osapuolten on kansainvälisten kilpailusääntöjen mukaisesti oltava mies/poika ja nainen/tyttö. Rock'n'swing- sekä vakio- ja latinalaistanssien kotimaisista kilpailusäännöistä viittaus sukupuoleen on poistettu ja niissä käytetään termejä viejä/seuraaja, mikä mahdollistaa myös juridiselta sukupuoleltaan saman sukupuolisten muodostaman pariyhdistelmän.

Liiton hallinnossa ja rekrytoinnissa henkilövalintoja ei tehdä sukupuolen perusteella, vaan pätevyyden ja tehtävään soveltuvuuden mukaisesti ilman sukupuolen määrittelyä tai kiintiöitä.

Liitto linjasi 2023, ettei sen jäsenistöltä enää kysytä sukupuolitietoja edes tilastointia varten. Sukupuoli ei ole sukupuolineutraalien kilpailusääntöjen astuttua voimaan enää perusteltava tieto missään liiton toiminnossa. Henkilötietoja, kuten sukupuolitietoa, ei saa kerätä tai käsitellä laajemmin kuin on välttämätöntä käyttötarkoituksen kannalta. (tietosuoja.fi)

5.10 Seksuaalinen yhdenvertaisuus

Liiton toiminnassa, tapahtumissa ja viestinnässä ei hyväksytä minkäänlaista seksuaaliseen suuntaukseen liittyvää syrjintää tai häirintää. Toimintaan osallistuvia henkilöitä ei saa lähtökohtaisesti olettaa minkään tietyn suuntauksen edustajiksi, tai asettaa eriarvoiseen asemaan suuntautumisensa vuoksi. Seksuaalinen suuntaus on jokaisen yksityisasia.

5.11 Mielenpitoisiin ja vakaumukseen liittyvä yhdenvertaisuus

Toiminnassa mukana olevien annetaan toimia ja vaikuttaa omista lähtökohdistaan käsin samalla ihmisen yksityisyyttä kunnioittaen. Kenenkään ei tarvitse tuoda esiin omia ominaisuuksiaan, jos henkilö ei itse sitä halua.

Liiton tapahtumajärjestelyissä pyydetään ilmoittamaan ja niissä otetaan huomioon osallistujien yksilölliset tarpeet mm. erityisruokavalion tai muiden elämäntapaan liittyvien eettisten periaatteiden noudattamisen osalta.

Jokaisella liiton toimintaan osallistuvalla henkilöllä on oikeus mielipiteisiinsä. Poikkeuksen muodostavat rasistiset, seksistiset tai muuten syrjivät mielipiteet, joita ei liiton toiminnan yhteydessä saa tuoda julki sanoin tai teoin. Syrjintä ei ole mielipidekysymys: kukaan ei voi perustella syrjivää käytöstään omalla vakaumuksellaan tai mielipiteellään. Tämän osalta pyrimme nollatoleranssiin eli havaintojen ja ilmoitusten kautta saatuihin tietoihin reagoidaan mahdollisimman pian liiton taholta.

Etenkin sosiaalisessa mediassa on helppo kommentoida ja lähestyä ihmisiä, eikä aina ole itsestään selvää, miten laajalle keskustelut ja kommentit voivat levitä. Lähtökohtaisesti hyviinkin asioihin voi liittyä väärinkäytöksen riskejä. Sosiaalisen median käyttöön on luotu pelisäännöt.

5.12 Uskontoon liittyvä yhdenvertaisuus

Liitto on uskonnollisesti ja aatteellisesti sitoutumaton ja itsenäinen järjestö. Liitto ei pidä tiloissaan ja tapahtumissaan esillä selkeästi mihinkään uskontokuntaan kytkeytyviä symboleja. Jokaisella liiton tiloissa vierailevalla ja tapahtumiin osallistuvalla henkilöllä on oikeus kantaa tällaisia merkkejä ja tuoda uskonnollinen kantansa näin esille. Jokaisella on myös oikeus pitää uskonnollinen vakaumuksensa omana tietonaan. Oikeus omaan uskontoon tai vakaumukseen ei kuitenkaan oikeuta ketään syrjimään muita, esimerkiksi kieltäytymällä yhteistyöstä tietynlaisten ihmisten kanssa tai puhumalla halventavasti tietynlaisista ihmisistä.

Liitossa tiedostetaan, että joissakin kulttuureissa toista sukupuolta olevan julkinen koskettaminen voi olla kiellettyä ja se estää paritanssin harrastamisen, mutta myös näistä kulttuureista tulevat ovat tervetulleita mukaan liiton muuhun toimintaan, jota on tarjolla runsaasti.

5.13 Taloudellinen yhdenvertaisuus

Tanssiurheilun aloittaminen ei vaadi suuria taloudellisia panoksia. Erilaisilla kilpailusääntömuutoksilla on madallettu kilpailujen aloittamiseen liittyviä kustannuksia lähinnä varusteiden ja kilpailumaksujen osalta. Tanssiurheilun harrastaminen on mahdollista myös ilman kilpailutavoitteita.

Liitossa tiedostetaan, että lajin harrastuskustannukset eri puolilla Suomea ovat hyvin erilaiset, johtuen lähinnä matkakustannusten eroista. Valmennuksien ja kilpailumatkojen kustannukset ovat suuret varsinkin pohjoisen seuroilla.

Yhteisten lakien ja sääntöjen noudattaminen talous- ja hallintoasioissa on myös yhdenvertaisuusasia. Tanssiurheiluliitto muistuttaa seuroja rahaliikenteen hoitamisesta kirjanpidon ja pankin kautta sekä harrastajia ja urheilijoita kuitenkin pyytämisestä kaikissa tilanteissa. Urheilijoiden yhteistyösopimusten rahaliikenne ohjataan kulkemaan Urheilijoiden Tukisäätiön kautta.

5.14 Yhdenvertaisuus työyhteisössä

Liitto toimii työnantajana kolmelle päätoimiselle työntekijälle ja muutamille osa-aikaisille työntekijöille.

Yhdenvertaisuus huomioidaan kaikissa henkilöstöä koskevissa päätöksissä ja yhdenvertaisuussuunnitelma on tärkeä henkilöstöpoliittinen työkalu. Rekrytointiprosessi ei syrji ketään, vaan kaikki hakijat ovat tervetulleita. Rekrytoinnissa valinta tehdään perustuen ainoastaan hakijan pätevyyteen ja tehtävään soveltuvuuteen. Rekrytointien yhteydessä pidetään huoli, ettei ilmoituksen julkaisukanavilla tai muotoiluilla estetä pätevän hakijan mahdollisuuksia hakea työpaikkaa. Haastattelut järjestetään esteettömässä tilassa.

Liitto noudattaa työehtosopimuksessa sovittuja asioita. Kaikille työntekijöille selvitetään liiton henkilöstöpolitiikka ja kerrotaan kenen vastuulla henkilöstöasiat ovat. Palkkaus ja työehdot ovat oikeudenmukaisia ja tehtäväjärjestelyt vastaavat henkilöstön osaamista. Tehtäväjärjestelyt käydään säännöllisesti läpi ja töitä on mahdollista suunnitella myös yksilöllisesti. Työntekijöillä on vaikutusmahdollisuus yhteisten asioiden valmistelussa ja oman työn suunnittelussa.

Koulutuksiin pääsy ja uralla eteneminen ovat yhtä lailla mahdollisia jokaiselle työntekijälle riippumatta heidän taustoistaan tai henkilökohtaisista ominaisuuksistaan. Niihin liittyvät käytännöt ovat läpinäkyviä ja hyvin perusteltuja ja tiedotettuja työyhteisössä.

Työyhteisössä ei sallita syrjintää, kiusaamista, ahdistelua tai seksuaalista häirintää missään muodossa. Työhyvinvoinnista huolehditaan yhteistyössä työterveyshuollon kanssa ja työvälineet ja ergonomia ovat ajanmukaiset.

Hallituksen jäsenvalinnoissa ja muussa toiminnassa tiedostetaan, että jäsenistössä toimii toimintakyvyiltään, henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan ja taustaltaan erilaisia ihmisiä. Ei kuitenkaan ole tarpeen tietää, kuinka monta vähemmistöön kuuluvaa henkilöä jäsenistössä on, jotta jäsenistön erilaiset tarpeet voidaan ottaa huomioon. Kenenkään ei myöskään tarvitse tuoda esiin omia ominaisuuksiaan, jos ei itse sitä halua. Hallitustoiminnan yhdenvertaisuutta rajoittavia kynnyksiä poistetaan mm. kokousjärjestelyillä, hyvän hallinnon asiakirjojen aktiivisella päivittämisellä sekä päätöksenteossa muistuttamalla yhdenvertaisesta kohtelusta.

6. Lopuksi

Syrjintää ovat esimerkiksi nöyryyttävät käskyt, sanallinen tai fyysinen uhkailu, seksuaalisävytteiset vihjaukset ja härskit puheet sekä yhteisön ulkopuolelle sulkeminen. Tyypilliset syrjinnän ilmenemismuodot ovat syrjään jättäminen, vitsailun ja vähättelyn kohteeksi joutuminen, nimittely ja poikkeavaksi leimaaminen sekä uhkailu ja väkivalta. (Junkala & Lallukka 2012.)

Syrjintää ja epäasiallista kohtelua eivät ole työtä tai järjestötoimintaa ja työnjakoa koskevat asialliset päätökset ja ohjeet sekä työn tai järjestön ja yhteisön ongelmien yhteinen käsittely, vaikka ne herättäisivätkin epävarmuutta, ahdistusta tai muita kielteisiä tunteita. Häirinnästä ei liioin ole kyse, jos henkilölle annetaan perusteltu huomautus tai rangaistus tai hänet päätetään ohjata työkyvyn arviointiin sen jälkeen, kun hänen kanssaan on keskusteltu asiasta. (Sisäasianministeriö 2012.)

Suomen Tanssiurheiluliitto ei hyväksy syrjintää, häirintää, rasismia tai suvaitsemattomuutta missään muodossa, missään liiton toiminnassa tai toiminnoissa. Syrjintään puututaan aina kaikissa tilanteissa ja kaikki ilmoitukset ja epäilykset syrjinnästä otetaan aina vakavasti. Tärkeää on tilanteen ratkaiseminen välittömästi osapuolten kesken jokaista osapuolta kuunnellen. Niin työntekijä kuin järjestön jäsen/vapaaehtoinenkin voi itse joutua syrjinnän kohteeksi, todistaa syrjintää, syyllistyä syrjintään, toimia tukihenkilönä syrjinnän tapauksissa tai saada ilmoituksen järjestössä tapahtuneesta tai epäilystä syrjinnästä.

Jos työntekijä joutuu itse syrjinnän kohteeksi, ensimmäinen vaihtoehto on ottaa asia esille syrjintään mahdollisesti syyllistyneen kanssa. Jos tilanne ei ratkea, tulee syrjintää kokeneen työntekijän ilmoittaa asiasta esihenkilölleen tai esihenkilön ollessa asianosainen esihenkilön esihenkilölle. Mikäli tämä reitti ei ole mahdollinen, voi syrjintäepäilyn viedä eteenpäin työpaikan luottamushenkilölle, työsuojeluvaltuutetulle tai työsuojeluviranomaiselle. Jos syrjinnän kohteeksi joutuu järjestön jäsen tai vapaaehtoinen, tulee hänen toimia samoin kuin työntekijän, eli ottaa asia esille syrjintään mahdollisesti syyllistyneen kanssa. Jos tilanne ei ratkea, voi hän kääntyä järjestön luottamusjohdon tai työntekijän puoleen. Luottamusjohdon ja työntekijöiden tehtävänä on käsitellä asia ja viedä sitä tarvittaessa eteenpäin. (Sisäasiainministeriö 2012.)

Lähteet ja lisätietoa

Junkala, P. & Lallukka, K. 2012. Yhteiset kentät? Puheita ja tekoja vähemmistöihin kuuluvien nuorten yhdenvertaisen liikunnan ja urheilun edistämiseksi. Sisäasiainministeriön julkaisu 1/2012.

Laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2019/20190306>. Viitattu 22.10.2020.

Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1986/19860609>. Viitattu 7.10.2015.

Liikuntalaki. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20150390>. Viitattu 7.10.2015.

Oikeusministeriön ylläpitämä tietopankki www.yhdenvertaisuus.fi

Olympiakomitea. Yhdenvertaisuus urheiluyhteisössä.

<https://www.olympiakomitea.fi/olympiakomitea/vastuullisuus/yhdenvertaisuus/> Viitattu 22.10.2020.

Sisäasiainministeriö 2010. Yhdenvertaisuussuunnittelun opas. Sisäasiainministeriön julkaisu 10/2010.

Sisäasiainministeriö 2012. Kop kop – Pääseekö sisään? Yhdenvertaisen järjestötoiminnan opas urheilu- ja nuorisojärjestöille. Sisäasiainministeriön julkaisu 28/2011.

Sisäministeriö 2014. Kuka muu muka?! Opas hyvien suhteiden edistämiseen ja muukalaisvihan torjumiseen. Good Relations –hanke.

Tietosuojavaltuutetun toimisto: <https://tietosuoja.fi/tietojen-minimointi>. Viitattu 23.11.2023

Yhdenvertaisuuslaki. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2014/20141325>. Viitattu 7.10.2015.

Saavutettavuusseloste <https://www.dancesport.fi/tietoa-liitosta/tietosuoja/> Julkaistu 22.9.2020 ja päivitetty 14.4.2021

Dokumentti päivitetty 29.11.2023

